

S hlediska § 1052 obč. zák. stačí, že plnění druhé strany bylo ohroženo v době, kdy smlouva se měla plnit, a není třeba, aby tento stav tu byl ještě v době podání žaloby nebo při ukončení jednání před soudem první stolice.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 874/32.)

Žalobě o zaplacení kupní ceny bylo vyhověno s cudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Již při ústním jednání dne 22. května 1931 prohlásil žalovaný, že zboží nechce. Totéž prohlásil v dopise příl. B. Tím byl žalobce sprostěn povinnosti mu zboží dodati nebo jeho dodání zajistiti (§ 1052 obč. zák.) a bylo proto zbytečno prováděti důkaz slyšením stran o tom, že se nestalo ujednání, podle něhož by byl žalovaný povinen zaplatiti trhovou cenu před dodáním zboží (Vorauszahlung), aniž o tom, že žalobce neprojevil ochotu zboží žalovanému dodati nebo je dodati z ruky do ruky nebo proti dobírce trhové ceny. Žalobce byl oprávněn žalovati o zaplacení i bez zajištění plnění zboží se své strany, jakmile žalovaný prohlásil, že zboží nepřijme, ať už to odůvodnil zahájením vyrovnacího řízení, čili nic, a to bez ohledu k tomu, kdy se toto prohlášení stalo. Stačí, že zaplacení se strany žalovaného bylo ohroženo v době, kdy se smlouva měla splnit, netřeba, aby tento stav tu byl ještě v čase podání žaloby nebo v čase ukončení jednání před soudem první stolice. Jest proto lhostejno, že se majetkové poměry žalovaného schválením vyrovnání zlepšily. Žalobce nebyl povinen zboží znovu žalovanému nabídnouti, když, jak žalovaný v dovolání doznal, mu zboží již jednou zaslal a on je žalobci vrátil, ať se to stalo k příkazu vyrovnacího správce, či bez něho.

Čís. 13130.

Není vyloučeno, by při koupi táž osoba nezastupovala obě smluvní strany. Splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti stanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického, nabývá vlastnictví přímo zastoupený kupitel.

Tím, že kupitelův plnomocník prohlédl, odmontoval a připravil k přepravě koupené přístroje v prodatelově továrně, kde zůstaly uchystány, aby mohly býti odvezeny a předány do moci a držby kupitelovy, nedošlo o sobě k odevzdání koupených přístrojů do vlastnictví kupitele ani prohlášením podle § 428 obč. zák.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 1361/32.)

V exekuci proti Karlu S-ovi na tovární nemovitost byly pojaty do příslušenství továrny různé předměty, jichž vyloučení z exekuce se do-

máhal žalobce, tvrdě, že vylučované předměty od Karla S-a koupil. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Oba nižší soudy vyvodily ze skutkového zjištění, že si Josef J. jako žalobcův plnomocník v továrně Karla S. předměty prohlédl, odmontoval přípojky a připravil k přepravě, odevzdání (tradici), jímž žalobce převedl vylučované věci do svého vlastnictví. Dovolací soud považuje tento právní názor nižších soudů za nesprávný. Není sice opodstatněna dovolatelčina výtku, že Josef J., jsa zároveň zmocněncem prodatele i kupitele, nemohl prokazatelným způsobem provést odevzdání a převzetí věci nebo předsevzítí jednání, z něhož by každý zřejmě mohl poznati, že věci byly žalobci přenechány. Není vyloučeno, by při koupi táž osoba nezastupovala obě smluvní strany, a, splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti stanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického (§ 1053 obč. zák.), nabývá vlastnictví přímo zastoupený kupitel (§ 1017 obč. zák.; srov. Ehrenzweig, Sachenrecht, vydání 1923, str. 77). Nepadá také na váhu, zda věci byly do té doby příslušenstvím továrny Karla S-a, čili nic, neboť vlastník může zásadně prodati předměty, tvořící příslušenství, bez věci hlavní — jakž tomu jest pravidlem na příklad při prodeji hospodářských plodin a dobytka při provozování hospodářství —, při čemž prodané věci přestávají býti příslušenstvím a stávají se samostatnými věcmi, byvše od hlavní věci odděleny a uvedeny v držbu kupitele. Podle obsahu žaloby jsou vylučované věci hmotnými věcmi movitými. Odevzdání (tradice) takových věcí se uskutečňuje některým ze způsobů uvedených v §§ 426 až 428 obč. zák. Hmotné odevzdání (§ 426 obč. zák.) vyvodily nižší soudy jen z toho, že Josef J. prohlédl věci, odmontoval přípojky a připravil je k přepravě (transportu). Z těchto okolností nelze však nikterak vyvoditi hmotné odevzdání, neboť těmito úkony Josefa J-a se nedostaly do takového vztahu k jeho osobě jako žalobcova zmocněnce ani k osobě žalobce samého, by bylo lze tvrditi, že věci přešly v moc žalobcovu a nezůstaly v moci Karla S-a, v jehož továrně zůstaly na dosavadním místě jen s tím rozdílem, že byly odmontovány přípojky. Odmontováním přípojek a připravením k přepravě (transportu) přestaly věci nanejvýš býti příslušenstvím, staly se věcmi samostatnými a byly jen uchystány, by mohly býti odvezeny a předány do moci a držby žalobcovy. Odmontování přípojek a připravení věci k odvezení o sobě nezakládá odevzdání a k němu nestačí. Z těchto činů Josefa J-a a uvedení věci do popsaného stavu nelze také vyvoditi, že Josef J. chtěl převést věci do vlastnictví žalobcova, pokud se týče nabytí za něho vlastnictví k věcem prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák. Že došlo k odevzdání znamením podle § 427 obč. zák., nebylo ani žalobcem tvrzeno, ani nižšími soudy zjištěno. Žalobce, jehož tížilo břímě, by dokázal nejen právní důvod, nýbrž i nabývací způsob vlastnictví (§ 1053 obč. zák.), dokázal jen první zákonnou složku nabytí vlastnictví koupí, nikoliv i nabývací způsob. Nenabyl tvrzeného práva,

kteří nepřipouští výkon exekuce vedené žalovaným na vylučované věci. Bylo proto dovolání již z tohoto důvodu vyhověti a zamítnouti žalobu.

Čís. 13131.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Vadnost odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) nelze spatřovati v tom, že se odvolací soud v pracovním sporu, projednav věc znovu, odchýlil od zjištění prvního soudu.

Obmezil-li soud první stolice v pracovním sporu jednání na důvod žalobního nároku, nebyl odvolací soud oprávněn jednati a rozhodovati i o vzájemných nárocích žalovaného namítaných jím k započtení. V takovém případě jest zrušiti rozsudek odvolacího soudu a vrátiti věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Osmihodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n.).

Při nedovolených pracích přes čas jest zaměstnanec oprávněn, domáhati se náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatele, z něhož mu vzešla újma. Stačí, přednesl-li žalobce ve sporu a nabídl o tom důkazy, že vykonal pro žalovaného jako svého zaměstnavatele práci v pracovních hodinách přes čas a že za ně neobdržel zapláceno, a domáhal-li se na žalovaném, by mu za ně zaplatil.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 2244/33.)

Zaměstnanec žaloval zaměstnavatele u pracovního soudu o zaplácení odměny za práci přes čas, celkem 7.750 Kč. Žalovaný namítl započtením vzájemné pohledávky. Pracovní soud uznal »mezičimním« rozsudkem, že žalovaný nárok jest co do 3.200 Kč po právu, co do zbytku 4.550 Kč že není po právu. O vzájemných pohledávkách žalovaného uplatněných započtením nerozhodl. Odvolací soud vyhověl částečně dovolání žalovaného a zamítl žalobu co do 1.200 Kč; vzájemné pohledávky namítané žalovaným k započtení neuznal po právu.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolání žalovaného, zrušil napadený rozsudek, pokud jím bylo rozhodnuto o vzájemných pohledávkách uplatněných započtením, a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní v rozahu zrušení dále jednal a znovu rozhodl; jinak dovolání nevyhověl.

Důvody :

Soud první stolice omezil jednání podle § 189 první odstavec c. ř. s. na žalobní důvod, t. j. na otázku, zdali nároky žalobcem uplatňované jsou co do důvodu po právu, ale pak rozhodl rozsudkem, jež označil jako »rozsudek mezičimní« podle § 393 c. ř. s., o žalobním nároku jak co do důvodu, tak i co do výše, neboť uznal právem, že žalobní nárok jest po právu v částce 3.200 Kč s 5% úroky od 4. dubna 1932, že však není po právu v příčině zbytku 4.550 Kč s 5% úroky od téhož dne. O vzájemných nárocích, jež žalovaný namítl k započtení, první soud nejednal ani o nich v rozsudku nerozhodoval. Rozsudek prvního soudu